

Seminář ke klasickým sociologickým teoriím

Vyučující:	Eva Richter, Ph.D.
Garant:	Jan Sládek, Ph.D.
Kontakt:	eva.richter@ff.cuni.cz
Forma atestace:	zápočet
Kredity:	3
Kód:	ASG100103
Opora:	https://dl1.cuni.cz/course/view.php?id=5957

Anotace

Kurz doplňuje přednáškový kurz Klasické sociologické teorie. Semináře jsou zaměřeny na četbu, pochopení a interpretaci textu klasiků sociologické teorie první poloviny 20. století. Studenti v seminářích diskutují přečtené texty, klíčové teze v nich obsažené a zasazují text do širšího kontextu jak díla autora, tak oboru jako celku, a to v dobovém i současném kontextu. Diskutována je tak i relevance čtených děl a teorií a tezí klasiků sociologie v současném sociologickém bádání i studiu. Důraz je proto kladen na pochopení základních tezí a teoretických východisek jakožto základních kamenů moderního sociologického myšlení, ať už ve smyslu jeho východisek či překonaných myšlenek. Základním požadavkem k atestaci je průběžná práce v kurzu (četba textů a příprava na diskusi) a pravidelná docházka.

Organizace výuky:

Studenti docházejí do seminárních hodin ve dvou skupinách:

Skupina A: studenti specializace Sociologie

Skupina B: studenti specializace SoEk, DemSoc a sdruženého studia

Obsah seminářů se mezi skupinami liší s ohledem na jejich studijní plán a přípravu na státní zkoušky.

Kurz má online oporu v Moodle (<https://dl1.cuni.cz/course/view.php?id=5957>), kde mají studenti k dispozici všechny materiály včetně zadané četby či úkolů. Plnění úkolů odevzdávají rovněž v Moodle ve stanovených termínech. Úkoly a četba slouží k přípravě na seminární hodiny (odevzdávají se tedy před hodinou). Některé z úkolů jsou skupinové, tj. studenti je vypracovávají společně ve skupinách.

V případě distanční výuky probíhají semináře online na platformě Zoom (link je k dispozici v Moodle).

Požadavky ke kontrole studia

Získání atestace je podmíněno aktivní účastí a prací v seminárních hodinách (příprava a samostatná práce mimo hodinu), tj.:

- studenti se musí pravidelně účastnit výuky (min. 70% docházka);
- studenti musí odevzdávat přípravu na diskusi (min. 70% plnění), která obsahuje odpovědi na zadané otázky a shrnutí dle instrukcí vyučující/ho.

Požadavky se neliší ani v případě distanční výuky.

Cíle kurzu

Studenti by po absolvování kurzu měli umět:

- porozumět základním tezím probíraných autorů;
- identifikovat základní teze čteného textu;
- vysvětlit stěžejní teze studovaných textů a zasadit je do celku díla jejich autorů a případně i sociologického myšlení obecně;
- srovnávat teoretická východiska a teze jednotlivých autorů – identifikovat základní rozdíly i styčné body;
- popř. posoudit a zhodnotit interpretaci klasiků v pozdějším sociologickém myšlení a bádání.

Tematická struktura kursu:

1.	před.	st	17.2.	Úvod
	sem.	čt	AiB	Úvod: čtení klasiků dnes; organizace kurzu; akademické čtení
2.	před.	st	24.2.	Historické, epistemologické a ideologické podmínky a předpoklady vzniku sociologie

	sem.	čt	AiB	Tradiční a moderní společnost <i>text: Harari / Objev nevědomosti (Sapiens) & Sedláček / K logice dějin sociologie</i>
3.	před.	st	3.3.	Comte
	sem.	čt	AiB	<i>text: Petrusek / Auguste Comte (1789–1857) – zakladatel sociologie, nebo zakladatelský mýtus? (Dějiny sociologie)</i>
4.	před.	st	10.3.	Marx I
	sem.	čt	AiB	<i>text: Petrusek / Marx, marxismus a sociologie // Fromm / Obraz člověka u Marxe</i>
5.	před.	st	17.3.	Marx II
	sem.	čt	AiB	<i>text: Marx, Engels / Komunistický manifest</i>
6.	před.	st	24.3.	Spencer a evolucionismus
	sem.	čt	AiB	<i>text: Keller / Herbert Spencer (Dějiny klasické sociologie)</i>
			A	Naturalistické směry v dějinách sociologie
7.	před.	st	31.3.	Psychologismus
	sem.	čt	1.4.	<i>Děkanské volno</i>
8.	před.	st	7.4.	Weber I
	sem.	čt	A	Antipozitivistický obrat v sociologii konce 19. a počátku 20. století <i>text: Havelka / Úvod k Sociologii náboženství</i>
			B	<i>text: Petrusek / Max Weber a jeho odkouzlený svět (Dějiny sociologie)</i>
9.	před.	st	14.4.	Weber II
	sem.	čt	AiB	<i>text: Weber / Metodologie, sociologie a politika</i>
10.	před.	st	21.4.	Durkheim I
	sem.	čt	AiB	<i>text: Sedláček / Pojem anomie v kontextu Durkheimovy sociologie</i>
			A	Psychologismus v sociologii
11.	před.	st	28.4.	Durkheim II
	sem.	čt	AiB	<i>text: Společenská dělba práce</i>
12.	před.	st	5.5.	Simmel
	sem.	čt	AiB	<i>text: O penězích</i>
13.	před.	st	12.5.	<i>Rektorský den</i>
	sem.	čt	AiB	Pareto

Literatura

Povinná literatura bude poskytnuta v Moodle formou kompletního readeru ke kurzu.

Pramenná díla (v češtině):

- Booth, Charles: *Life and Labour of the People in London*, 3rd ed., (1902-3). 17 vols.
 Dilthey, Wilhelm: *Uvedení do vědy duchové*. Praha, Rozhledy a Všehrd, 1901
 Dilthey, Wilhelm: *Život a dejinné vedomie* (výbor z díla). Bratislava, Pravda, 1980
 Durkheim, É. (1969). *Pravidla sociologické metody*. Praha: Vysoká škola politická ÚV KSČ.
 Durkheim, É. (1998). *Sociologie a filosofie: sociologie a sociální vědy*. (Z. Strmiska, M. Petrusek, & D. Navrátilová, Přel.) (Vyd. 1). Praha: Sociologické nakladatelství.
 Durkheim, É. (2002). *Elementární formy náboženského života: systém totemismu v Austrálii* (Vyd. 1). Praha: OIKOYMENH.
 Durkheim, É. (2004). *Společenská dělba práce*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK).
 Freud, S. (1990). *O člověku a kultuře* (1. vyd. v tomto uspoř). Praha: Odeon.
 Freud, S. (1991a). *Totem a tabu: Vtip a jeho vztah k nevědomí: teoretická část* (2. vyd). Praha: Práh.
 Freud, S. (1991b). *Vzpomínka z dětství Leonarda da Vinci* (2. vyd). Praha: Orbis Books.
 Freud, S. (1995). *Výklad snů* (2. upr. vyd). Pelhřimov: Nová tiskárna.
 Freud, S. (1998). *Nespokojenost v kultuře* (Vyd. v tomto souboru 1). Praha: Hynek.
 Le Bon, G. (2016). *Psychologie davu* (Vydání čtvrté, v Portále první, revidované). Praha: Portál.
 Simmel, G. (1997). *Peníze v moderní kultuře a jiné eseje* (Vyd. 1). Praha: Sociologické nakladatelství.
 Simmel, G. (2011). *Filosofie peněz* (Vyd. 1). Praha: Academia.
 Weber, M. (1969). *Antologie textů z díla Maxe Webera: Industrializace a kapitalismus v díle Maxe Webera* (1. vyd). Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
 Weber, M. (1997). *Autorita, etika a společnost: pohled sociologa do dějin*. (J. J. Škoda, Ed.) (1. české vyd). Praha: Mladá fronta.
 Weber, M. (1998a). *Metodologie, sociologie a politika* (Vyd. 1). Praha: Oikoymenh.

Weber, M. (1998b). *Sociologie náboženství*. (J. J. Škoda & M. Havelka, Ed.) (Vyd. 1). Praha: Vyšehrad.
Dílo Karla Marxe online: <https://www.marxists.org/cestina/marx-engels/index.htm>

Dále doporučena:

Calhoun, C. (2012). *Classical Sociological Theory*. John Wiley & Sons.

KOSMAS.cz. (b.r.-a). *Dějiny klasické sociologie - Jan Keller*. Získáno z <https://www.kosmas.cz/knihy/124626/dejiny-klasicke-sociologie/>

KOSMAS.cz. (b.r.-b). *Dějiny sociologie - Charles-Henry Cuin, Francois Gresle*. Získáno z <https://www.kosmas.cz/knihy/107765/dejiny-sociologie/>

McIntosh, I. (1997). *Classical Sociological Theory: A Reader*. New York University Press.

Petrusek, M., Miltová, A., & Vodáková, A. (1994). *Sociologické školy, směry, paradigmatata*. Sociologické nakladatelství. Získáno z <https://is.muni.cz/publication/19303>

Pelcová, N. (2000). *Wilhelm Dilthey: základy filosofie prožitku*. Praha